
เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม
MAHASARAKHAM PROVINCIAL PRISON
คู่มือการควบคุมผู้ต้องขังย้ายเรือนจำ
กรมราชทัณฑ์
DEPARTMENT OF CORRECTIONS
ห้องสมุดพร้อมปัญญา
เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม
เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม
กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม
TO BE NUMBER ONE
เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม
เป็นหนึ่งโดยไม่พึ่งยาเสพติด

คู่มือการควบคุมผู้ต้องขัง
ย้ายเรือนจำ

เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

รวบรวมโดย

นายศิวนนท์ สุทธิศรี

ตำแหน่งนักวิชาการอบรมฯ ปฏิบัติการ

คำนำ

ตามที่กรมราชทัณฑ์ ได้จัดส่งคู่มือการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมผู้ต้องขังด้านต่างๆ จำนวน ๑๒ เรื่อง ให้เรือนจำ/ทัณฑสถาน ใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติหน้าที่มาระยะหนึ่งแล้วนั้น แต่จากการติดตามผลพบว่า มีเจ้าหน้าที่เรือนจำ จำนวนไม่น้อย ที่ไม่ทราบหรือไม่ได้ศึกษาคู่มือดังกล่าว จึงทำให้เกิดความผิดพลาดทั้งด้านการดำเนินงาน หรือการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการ

คณะผู้จัดทำจึงได้จัดทำหนังสือสำหรับพกพาเล่นนี้เพื่อแจกจ่ายให้เจ้าหน้าที่ประจำจุดต่างๆ ได้เข้าใจและข้อควรปฏิบัติในหน้าที่ที่ตนเองได้รับมอบหมายเพื่อเพิ่มพูนความรู้และเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากขึ้น

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ประเภทการย้ายผู้ต้องขัง	๑
การเตรียมความพร้อมในการควบคุมผู้ต้องขังย้ายเรือนจำ	๒ - ๔
แนวทางปฏิบัติในการควบคุมผู้ต้องขังย้ายเรือนจำ	๔ - ๑๑

คู่มือการควบคุมผู้ต้องขังย้ายเรือนจำ/ทัณฑสถาน

การย้ายผู้ต้องขังเป็นมาตรการหนึ่งสำหรับการควบคุมผู้ต้องขังตามอำนาจการควบคุม และอัตราความจุผู้ต้องขังของแต่ละเรือนจำ/ทัณฑสถาน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานปกครอง และการใช้ประโยชน์เรือนจำ/ทัณฑสถาน ตามหลักทัณฑวิทยา

กรมราชทัณฑ์ได้กำหนดประเภทย้ายผู้ต้องขังไว้ ๘ ประเภท ดังนี้

๑) การย้ายเพื่อความปลอดภัยในการควบคุม

๒) การย้ายเพื่อระบายความแออัด

๓) การย้ายผู้ต้องขังคดีพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ

๔) การย้ายผู้ต้องขังวัยหนุ่ม

๕) การย้ายผู้ต้องขังกลับภูมิลำเนา

๖) การย้ายผู้ต้องขังเพื่อดำเนินคดี

๗) การย้ายนักโทษทหาร

๘) การย้ายผู้ต้องขัง ซึ่งไม่มีสัญชาติ

การควบคุม และรักษาความปลอดภัยในการขนย้ายผู้ต้องขังหมายถึง บรรดามาตรการทั้งปวงที่กรมราชทัณฑ์ได้กำหนดเพื่อให้การควบคุม และรักษาความปลอดภัยในการขนย้ายผู้ต้องขังเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ต้องขังไม่สามารถที่จะหลุดพ้นไปจากการควบคุมระหว่างการเดินทาง และไม่เกิดอันตราย แก่ชีวิตร่างกาย รวมทั้งทรัพย์สินของผู้หนึ่งผู้ใด

การเตรียมความพร้อมในการควบคุมผู้ต้องขังย้ายเรือนจำ

๑) ด้านยานพาหนะ

จะต้องมีการตรวจเช็คสภาพยานพาหนะ ในการควบคุมขนย้ายผู้ต้องขัง และอุปกรณ์ต่างๆ ให้อยู่สภาพเรียบร้อย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดชำรุดหรือเสียระหว่างการเดินทาง โดยผู้ที่ทำหน้าที่เป็นพนักงานขับรถเป็นผู้รับผิดชอบตรวจเช็คสภาพและอุปกรณ์ต่างๆ ให้มีความพร้อม

๒.ด้านอุปกรณ์ที่ใช้การควบคุมผู้ต้องขัง

๒.๑) เครื่องพันธนาการ การใช้เครื่องพันธนาการในการควบคุมผู้ต้องขัง เช่น การจำตรวจ การใส่กุญแจมือ หรือกุญแจเท้า ต้องมีสภาพมั่นคงแข็งแรง และเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ต้องตรวจสภาพอีกครั้งหนึ่ง

๒.๒) อาวุธปืนที่ใช้ในการการควบคุมผู้ต้องขัง ต้องทำการตรวจเช็คสภาพความพร้อมใช้งานของอาวุธปืนทุกกระบอก และควรจะทำความสะอาดก่อนทุกครั้งที่นำมาใช้งาน โดยเฉพาะกระสุนปืนจะต้องไม่มีรอยชำรุด เสียหาย หรือสภาพเก่า

๒.๓) ตรวจสอบวิทยุสื่อสารที่ติดตั้งประจำรถยนต์ และวิทยุสื่อสารประจำตัว ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะวิทยุสื่อสารประจำตัวเจ้าหน้าที่จะต้องชาร์ตแบตเตอรี่ให้เรียบร้อย รวมทั้งตรวจสอบระบบการับ – ส่งคลื่นวิทยุ ให้สามารถใช้งานได้เป็นอย่างดี

๓) ด้านแผนการเดินทาง

ให้ศึกษาเส้นทางในการเดินทางและกำหนดแผนการเดินทางว่าจะใช้เส้นทางใดเป็นเส้นทางหลักและใช้เส้นทางใดเป็นเส้นทางสำรอง เพื่อใช้ในกรณีที่เส้นทางหลักมีเหตุขัดข้องรถยนต์ไม่สามารถผ่านไปได้หรือไม่ปลอดภัย โดยให้ระบุรายละเอียดผ่านความถี่วิทยุและหมายเลขโทรศัพท์เรือนจำ/ทัณฑสถาน สถานีตำรวจที่อยู่ในเส้นทางเพื่อขอความช่วยเหลือเมื่อประสบเหตุในกรณีต่างๆ นำเสนอผู้บังคับบัญชาอนุมัติ

๔) ด้านบุคลากร

ให้มีคำสั่งมอบหมาย และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่แต่ละคน พร้อมทั้งประชุมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงานการควบคุมผู้ต้องขังย้ายเรือนจำ เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยระหว่างการเดินทางเช่น การเกิดอุบัติเหตุ การเกิดเหตุการณ์ต่างๆ ที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อเจ้าหน้าที่และผู้ต้องขัง ซึ่งได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติพอสังเขป (ตามหัวข้อที่ ๓)

๕) ด้านเอกสาร

ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจัดเตรียมเอกสารและตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารที่ต้องส่งมอบให้เรือนจำฝ่ายรับตัวผู้ต้องขัง ซึ่งประกอบด้วย

(๑) หมายอาญา

(๒) แบบ พลม.๒๕ (แบบพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องขัง)

(๓) หนังสืออายัดตัวผู้ต้องขัง

(๔) คำสั่งลงโทษผู้ต้องขังผิดวินัย

(๕) แฟ้มการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง

(๖) เอกสารเกี่ยวกับการขอย้ายเรือนจำ

(๗) เอกสารเกี่ยวกับอภัยโทษ

(๘) เอกสารเกี่ยวกับการลาพักการลงโทษ

(๙) เอกสารเกี่ยวกับการลดวันต้องโทษจำคุก

(๑๐) เอกสารเกี่ยวกับการเลื่อนและลดชั้น

(๑๑) เอกสารเกี่ยวกับการหลบหนีการควบคุม

(๑๒) เอกสารเกี่ยวกับการใช้สวัสดิการ/การสงเคราะห์

(๑๓) สำเนาคำพิพากษา

(๑๔) เอกสารอื่นๆ เช่น สำเนาหนังสือร้องเรียนของผู้ต้องขัง สำเนาบันทึกพฤติการณ์ของผู้ต้องขังขณะคุมขังในลักษณะต่างๆ สำเนาบันทึกผู้ต้องขังที่มีอาการป่วยหรืออาการทางจิต เป็นต้น

(๑๕) สมุดบันทึกประจำตัวผู้ต้องขัง ตามหนังสือสั่งการกรมราชทัณฑ์ ที่ ยธ ๐๗๐๖/ว ๖ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๔๙ เรื่อง ทบทวนแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดส่งเอกสารประกอบย้ายผู้ต้องขัง

๖) ด้านการประสานงาน

ในกรณีที่เป็นการย้ายผู้ต้องขังรายสำคัญหากเรือนจำ/ทัณฑสถาน พิจารณาเห็นว่า มีความจำเป็นให้ประสานขอความร่วมมือจากตำรวจ ทหาร หรือกองกำลังในพื้นที่เพื่อร่วมรักษาความปลอดภัยด้วย

แนวทางปฏิบัติในการควบคุมผู้ต้องขังย้ายเรือนจำ

(๑) ตรวจสอบความพร้อมของอุปกรณ์การควบคุมและรักษาความปลอดภัยในการขนย้ายผู้ต้องขัง เช่น รถยนต์สำหรับขนย้ายผู้ต้องขัง รถยนต์รักษาความปลอดภัย อาวุธปืน วิทยุสื่อสาร และอื่นๆ ที่จำเป็น

(๒) ตรวจยานพาหนะขนย้ายผู้ต้องขัง โดยเฉพาะห้องควบคุมจะต้องมั่นคงแข็งแรง และจะต้องไม่มีอาวุธต่างๆ ซุกซ่อนอยู่ เช่น ระเบิด ปืน มีด เหล็กแหลม ตลอดจนอุปกรณ์สนับสนุนในการหลบหนี หรือก่อเหตุร้ายอื่นๆ

(๓) ตรวจสอบจำนวนรายชื่อผู้ต้องขังให้ถูกต้องตรงตามบัญชีรายชื่อ และให้ผู้ต้องขังสวมใส่ เครื่องแต่งกายตามที่กรมราชทัณฑ์ได้กำหนดไว้เท่านั้นตรวจค้นตัว สภาพร่างกาย สัมภาระ และตรวจเครื่องพันธนาการ (ตรวน) แล้วลงบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

(๔) การรับ – ส่งตัวผู้ต้องขังให้ทำการพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องขังทุกคนไว้เป็นหลักฐาน

(๕) นำตัวผู้ต้องขังเข้าห้องควบคุมในรถยนต์ปิดล็อกกุญแจห้องควบคุมให้เรียบร้อย และทำการตรวจนับจำนวนผู้ต้องขังอีกครั้งครบถ้วน และส่งมอบลูกกุญแจห้องควบคุมให้หัวหน้าชุดควบคุมและรักษาความปลอดภัยเก็บรักษา

(๖) เมื่อเดินทางถึงเรือนจำที่เป็นฝ่ายรับตัวผู้ต้องขัง ให้นำรถยนต์บรรทุกผู้ต้องขังเข้าจอดภายในเรือนจำตรวจสอบเอกสาร จำนวน รายชื่อผู้ต้องขังให้ถูกต้องตรงตามบัญชีรายชื่อ ตรวจสภาพร่างกาย สัมภาระสิ่งของเสร็จแล้ว ควบคุมผู้ต้องขังนำส่งเข้าภายในเรือนจำ โดยให้ดำเนินการลงรายละเอียดในเอกสารต่างๆ

(๗) ระหว่างการเดินทางหากประสบเหตุการณ์ต่างๆ ที่ต้องแก้ไขให้ดำเนินการตามแผนการเดินทางมาตรการและแนวทางการแก้ไขเหตุการณ์ต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการเดินทางในการควบคุมผู้ต้องขังย้ายเรือนจำ (ตามหัวข้อ ๓.)

(๘) ภายหลังเสร็จสิ้นภารกิจการควบคุมผู้ต้องขังย้ายเรือนจำ ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าชุดควบคุมและรักษาความปลอดภัยดำเนินการ ดังนี้

ก. เมื่อเดินทางกลับถึงเรือนจำ ให้หัวหน้าชุดควบคุมและรักษาความปลอดภัย ตรวจสอบสภาพทำความสะอาด และจำนวนอุปกรณ์ว่าถูกต้องครบถ้วนตามที่เบิกมาหรือไม่ก่อนส่งคืนเรือนจำ

ข. รายงานผลการปฏิบัติให้ผู้บังคับบัญชาทราบต่อไป

การแก้ไขปัญหาและเหตุวิกฤต

๑) แนวทางการแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดเหตุร้าย

(๑) กรณีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยพบเห็นสิ่งผิดปกติที่น่าเชื่อว่าจะเกิดเหตุร้ายให้รีบรายงานหัวหน้าชุดควบคุมและรักษาความปลอดภัย ทราบทันที

(๒) หัวหน้าชุดควบคุม และรักษาความปลอดภัย สั่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และเจ้าหน้าที่ควบคุม เตรียมพร้อมรับสถานการณ์เหตุร้ายที่เกิดขึ้นตามความเหมาะสมกับเหตุการณ์ พร้อมประสานงานเพื่อขอรับการสนับสนุนด้านการรักษาความปลอดภัยตามแผนการปฏิบัติที่ได้จัดทำไว้ แล้วรายงานผู้บังคับบัญชาทราบทันที

(๓) หัวหน้าชุดควบคุมและรักษาความปลอดภัย นำผู้ต้องขัง เจ้าหน้าที่ควบคุมและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย เคลื่อนย้ายไปยังสถานที่ปลอดภัยให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

(๔) หากสำรวจพบความเสียหายให้หัวหน้าชุดควบคุม และรักษาความปลอดภัย รายงานผู้บังคับบัญชาทราบทันที

๒) แนวทางการแก้ไขปัญหาเมื่อรถยนต์เกิดอุบัติเหตุ

๒.๑ กรณีรถยนต์ขนย้ายผู้ต้องขังเกิดอุบัติเหตุระหว่างทาง

(๑) หัวหน้าชุดควบคุม และรักษาความปลอดภัย รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับ

(๒) หัวหน้าชุดควบคุม และรักษาความปลอดภัย สั่งเจ้าหน้าที่ชุดรักษาความปลอดภัยเตรียมพร้อมป้องกันการแหกหักหลบหนี หรือการชิงตัวหรือการทำร้ายผู้ต้องขัง ดังนี้

- เจ้าหน้าที่ชุดรักษาความปลอดภัยจะต้องเข้ายืนประจำจุดที่ตนรับผิดชอบ พร้อมสังเกตความผิดปกติของผู้ต้องขังและบุคคลภายนอก หากพบสิ่งผิดปกติต้องรายงานหัวหน้าชุดควบคุมและรักษาความปลอดภัย ทราบทันที

- เจ้าหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขัง จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งหัวหน้าชุดควบคุมและรักษาความปลอดภัย

- กรณีผู้ต้องขังโทษสูง ให้หัวหน้าชุดควบคุมและรักษาความปลอดภัย ประสานขอกำลังตำรวจ ทหารหรือเรือนจำที่อยู่ใกล้เข้าสนับสนุนทันที

- กรณีต้องเปลี่ยนรถขนย้ายผู้ต้องขังให้นำรถขนย้ายผู้ต้องขังที่นำมาเปลี่ยนเข้าจอดชิดประตูรถผู้ต้องขังอยู่ใกล้กันเพื่อสะดวกต่อการควบคุมการเปลี่ยนรถ และจะให้ผู้ต้องขังลงเปลี่ยนรถได้ครั้งละไม่เกิน ๕ คน และกระทำได้ต่อเมื่อกำลังเจ้าหน้าที่ชุดรักษาความปลอดภัยพร้อมแล้วเท่านั้น

๒.๒ กรณีรถขนย้ายผู้ต้องขังเป็นฝ่ายถูก ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) บันทึกรายละเอียด ลงในแบบรายงานอุบัติเหตุให้ครบถ้วน

(๒) ให้คู่กรณีบันทึกยอมรับผิดตามแบบรายงานอุบัติเหตุ เพื่อป้องกันคู่กรณีอ้างเป็นฝ่ายถูกและเรียกร้องความเสียหายในภายหลัง

(๓) หากรถยนต์ขนย้ายผู้ต้องขังเสียหายให้บันทึกรายการความเสียหายในแบบรายงานอุบัติเหตุ และนัดหมายเพื่อตกลงค่าเสียหายต่อไป

(๔) บันทึกรายงานการเกิดอุบัติเหตุตามระเบียบทางราชการเสนอผู้บังคับบัญชาทราบ

๒.๓ กรณีรถขนย้ายผู้ต้องขังเป็นฝ่ายผิด ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) บันทึกรายละเอียด ลงในแบบรายงานอุติเหตุให้ครบถ้วน

(๒) ออกหลักฐานความเสียหายของคู่กรณี ตามแบบรายงานอุบัติเหตุ หากหัวหน้าชุดควบคุมและรักษาความปลอดภัย ไม่สามารถลงชื่อรับรองได้ให้รองหัวหน้าชุดควบคุมและรักษาความปลอดภัยลงชื่อรับรองแทน

(๓) บันทึกรายงานการเกิดอุบัติเหตุตามระเบียบทางราชการเสนอผู้บังคับบัญชาทราบ

๒.๔ กรณีต่างฝ่ายไม่ยอมรับผิด ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบพร้อมแจ้งเจ้าพนักงานจราจรในท้องที่เกิดเหตุดำเนินการ

(๒) ห้ามเคลื่อนย้ายรถยนต์จากที่เกิดเหตุ ให้รอเจ้าหน้าที่จราจรท้องที่เกิดเหตุดำเนินการจัดทำเครื่องหมาย

(๓) เมื่อเจ้าหน้าที่จราจรท้องที่เกิดเหตุมาทำเครื่องหมายแล้วให้รีบดำเนินการส่งผู้ต้องขังไปที่หมายให้เรียบร้อย พร้อมนัดหมายการเจรจากันที่สถานีตำรวจในท้องที่เกิดเหตุ

(๔) บันทึกรายงานการเกิดอุบัติเหตุตามระเบียบทางราชการเสนอผู้บังคับบัญชาทราบ

๒.๕ กรณีรถยนต์ประสบปัญหาจนไม่สามารถเดินทางต่อไปได้

ให้ปฏิบัติตามหนังสือกรมราชทัณฑ์ปกปิด ด่วนมาก ที่ มท ๐๙๐๘/ว ๕๖ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๑๒ เรื่อง การควบคุมผู้ต้องขังชั่วคราวข้อ ๒ “เมื่อเจ้าพนักงานผู้ควบคุมผู้ต้องขังจากเรือนจำหรือทัณฑสถานหนึ่งไปคุมขังอีกเรือนจำหนึ่ง ประสบอุปสรรคระหว่างการเดินทางมาขอความช่วยเหลือให้เรือนจำรับฝากคุมขังผู้ต้องขัง โดยรับฝากคุมขังไว้ได้ชั่วคราว เมื่ออุปสรรคนั้นผ่านพ้นไปแล้วจึงให้เดินทางต่อไป การรับฝากคุมขังผู้ต้องขังระหว่างการย้ายเรือนจำนี้ให้เรือนจำที่รับฝากไว้ชั่วคราวรายงานกรมราชทัณฑ์ทราบเรื่องด้วย”

๒.๖ แนวทางการแก้ไขปัญหาเมื่อเครื่องยนต์ขัดข้อง

(๑) ให้หัวหน้าชุดควบคุมและรักษาความปลอดภัย สั่งการให้เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาความปลอดภัยเตรียมพร้อม และปฏิบัติตามแผนการควบคุม และรักษาความปลอดภัยในการขนย้ายผู้ต้องขัง เพื่อป้องกันการก่อเหตุชิงตัวผู้ต้องขังหรือแหกหักหลบหนี

(๒) หัวหน้าชุดควบคุมและรักษาความปลอดภัย ในการขนย้ายผู้ต้องขังรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

(๓) บันทึกรายงานเหตุขัดข้อง เสนอผู้บังคับบัญชา

๒.๗ แนวทางการแก้ไขปัญหากรณีเกิดเหตุเพลิงไม้รถยนต์

(๑) ให้หยุดรถ และรีบดำเนินการดับไฟโดยใช้อุปกรณ์ดับเพลิงประจำรถพร้อมรายงานให้หัวหน้าชุดควบคุม และรักษาความปลอดภัย ทราบ

(๒) ถ้าไม่สามารถดับไฟได้ให้ดำเนินการดังนี้

- ให้เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุม และรักษาความปลอดภัย ปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ พร้อมกันประชาชนให้ออกห่างจากบริเวณดังกล่าว เพื่อป้องกันผู้ต้องขังหลบหนี

- หัวหน้าชุดควบคุม และรักษาความปลอดภัย สั่งการให้รองหัวหน้าชุดฯ นำลูกกุญแจเปิดประตูห้องคุมขังภายในรถยนต์

- เจ้าหน้าที่ควบคุม และรักษาความปลอดภัย ประจำรถขนย้ายผู้ต้องขัง นำผู้ต้องขังลงจากรถยนต์แล้วนั่งรวมกลุ่มไว้

- รองหัวหน้าควบคุม และเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุม และรักษาความปลอดภัยประจำรถขนย้ายผู้ต้องขังจะต้องควบคุมผู้ต้องขังดังกล่าวอย่างใกล้ชิด

- หัวหน้าชุดควบคุม และรักษาความปลอดภัยรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

๒.๘ แนวทางการแก้ไขปัญหาผู้ต้องขังป่วยหนักระหว่างการควบคุมผู้ต้องขังย้ายเรือนจำ

(๑) ให้เจ้าหน้าที่ควบคุม และรักษาความปลอดภัยประจำรถผู้ต้องขังรายงานหัวหน้าชุดควบคุมและรักษาความปลอดภัยทราบ

(๒) นำผู้ต้องขังดังกล่าวมาไว้ใกล้ประตูทางออกเพื่อปฐมพยาบาลเบื้องต้น

(๓) ห้ามเปิดประตูห้องควบคุมโดยเด็ดขาด

(๔) เมื่อเดินทางถึงเรือนจำ/ทัณฑสถาน ปลายทางแล้วอาการไม่ทุเลา ให้รายงานเรือนจำ/ทัณฑสถาน ได้รับทราบด้วย

(๕) ในกรณีที่หัวหน้าชุดควบคุมพิจารณาเห็นว่า ผู้ต้องขังมีอาการป่วยหนักอาจเป็นอันตราย ต่อชีวิต ให้รายงานผู้บัญชาการเรือนจำฝ่ายย้ายเป็นผู้พิจารณาตัดสินใจสั่งการ

๒.๙ แนวทางการแก้ไขปัญหาผู้ต้องขังทะเลาะวิวาทระหว่างการควบคุมผู้ต้องขังย้ายเรือนจำ

(๑) ให้เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุม และรักษาความปลอดภัยประจำรถผู้ต้องขัง ห้ามปราบและสั่งการให้ผู้ต้องขังอยู่ในรถเข้าแยกคู่กรณีออกจากกัน และเรียกตัวผู้ก่อการทะเลาะวิวาทมาไว้ใกล้ประตูทางออก

(๒) รายงานหัวหน้าชุดควบคุมและรักษาความปลอดภัยทราบ

(๓) ห้ามเปิดประตูห้องคุมขังเพื่อเข้าไประงับเหตุโดยเด็ดขาด

(๔) เมื่อเดินทางถึงเรือนจำ/ทัณฑสถาน ปลายทางแล้ว ให้รายงานเรือนจำ/ทัณฑสถาน ได้รับทราบ เพื่อดำเนินการตามระเบียบต่อไป

๒.๑๐ แนวทางการแก้ไขปัญหากรณีได้รับแจ้งภัยพิบัติระหว่างการควบคุมผู้ต้องขังย้ายเรือนจำ

(๑) ให้หัวหน้าชุดควบคุมและรักษาความปลอดภัยตรวจสอบข้อเท็จจริงจากแหล่งข่าวต่างๆ

(๒) รายงานผู้บังคับบัญชาทราบ เพื่อ แจ้งขอให้เส้นทางสำรอง หรือ ปฏิบัติตามคำสั่ง

๒.๑๑ แนวทางการแก้ไขปัญหากรณีเกิดเหตุร้ายที่เป็นอันตรายต่อเจ้าหน้าที่และผู้ต้องขัง

ระหว่างขนย้ายผู้ต้องขังหากเกิดเหตุร้ายให้เจ้าหน้าที่ควบคุม และรักษาความปลอดภัย ในการขนย้ายผู้ต้องขัง ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และ มาตรา ๑๘

มาตรา ๑๖ เจ้าหน้าที่เรือนจำอาจใช้อาวุธนอกจากอาวุธปืนแก่ผู้ต้องขังได้ในกรณีต่อไปนี้

(๑) เมื่อปรากฏว่าผู้ต้องขังกำลังหลบหนีหรือพยายามจะหลบหนีและไม่มีทางป้องกันอย่างอื่นนอกจากใช้อาวุธ

(๒) เมื่อผู้ต้องขังหลายคนก่อการวุ่นวายหรือพยายามให้กำลังเปิดหรือทำลายประตูรั้ว หรือกำแพงเรือนจำ

(๓) เมื่อปรากฏว่า ผู้ต้องขังจะใช้กำลังกายทำร้ายเจ้าพนักงานหรือผู้อื่น

มาตรา ๑๗ เจ้าพนักงานเรือนจำอาจใช้อาวุธปืนแก่ผู้ต้องขังได้ในกรณีต่อไปนี้

(๑) ผู้ต้องขังไม่ยอมวางอาวุธเมื่อเจ้าพนักงานสั่งให้วาง

(๒) ผู้ต้องขังกำลังหลบหนี ไม่ยอมหยุดในเมื่อเจ้าพนักงานสั่งให้หยุด และไม่มีทางอื่นจับกุมได้

(๓) ผู้ต้องขังตั้งแต่ ๓ คนขึ้นไป ก่อการวุ่นวาย หรือพยายามใช้กำลังเปิดหรือทำลายประตู รั้วหรือกำแพงเรือนจำ หรือใช้กำลังทำร้ายเจ้าพนักงาน หรือผู้อื่น และไม่ยอมหยุดในเมื่อเจ้าพนักงาน สั่งให้หยุด

ถ้ามีเจ้าพนักงานเรือนจำผู้มีอำนาจเหนือตนอยู่ในขณะนั้นด้วย จะใช้อาวุธปืนได้ก็ต่อเมื่อได้รับคำสั่งจากเจ้าพนักงานผู้นั้นแล้วเท่านั้น

มาตรา ๑๘ ในกรณีฉุกเฉินอันอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของผู้ต้องขัง ถ้าเจ้าพนักงานเรือนจำไม่สามารถจะย้ายผู้ต้องขังไปควบคุมไว้ ณ ที่อื่นใดได้ทันท่วงทีจะปล่อยไปนั้นต้องกลับมาเรือนจำหรือไปรายงานตัวยังสถานีตำรวจ หรือที่ว่าการอำเภอภายในกำหนด ๒๔ ชั่วโมง นับตั้งแต่เวลาที่ปล่อยไป และปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่นั้นๆ ถ้าผู้ต้องขังที่ถูกปล่อยไปละเลยไม่ปฏิบัติดังกล่าวให้ถือว่ามีความผิดฐานหลบหนีการควบคุม เว้นแต่จะมีข้อแก้ตัวอันควร

อ้างอิง

//คู่มือปฏิบัติงานสำหรับเจ้าพนักงานเรือนจำ

สำนักทัณฑวิทยา ส่วนมาตรการควบคุมผู้ต้องขัง

แผนผังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

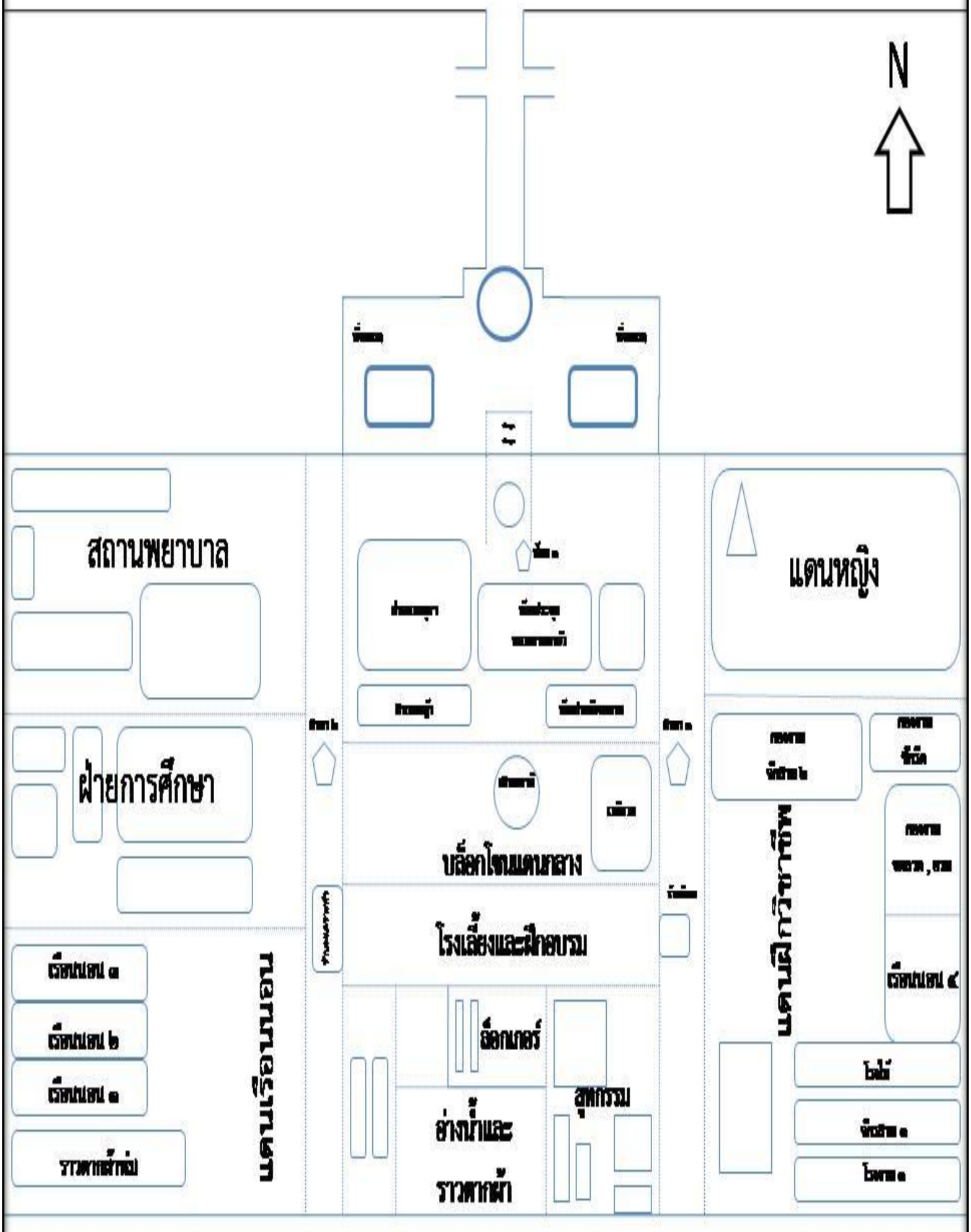

คณะผู้จัดทำ



นายมงคล จันทะจร
ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม



นายดาวเรือง หงษา
ผู้อำนวยการส่วนควบคุมและทัณฑปฏิบัติ



นายสุทัศน์ เสริมทรัพย์
หัวหน้าฝ่ายควบคุมผู้ต้องขัง



นายเอกพงษ์ วรนาม
หัวหน้างานควบคุมผู้ต้องขัง



นายศิวนนท์ สุทธิศรี
หัวหน้างานรักษาการณ์



นายบุญญฤทธิ์ คำเรืองศรี
ธุรการส่วนควบคุม